

Pacientská organizácia pre chronické pľúcne choroby

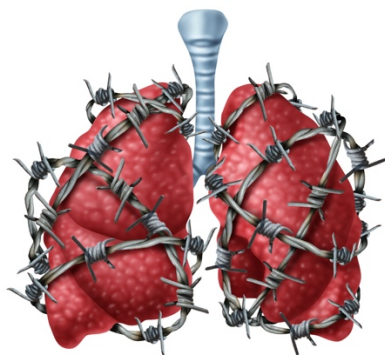
abc
za zdravé dýchanie
o. z.

Fibróza pľúc

informácie pre pacientov

Fibróza pľúc

Plúcna fibróza je zriedkavé, ale závažné ochorenie pľúc, ktoré je spôsobené stenčovaním a jazvovatením pľúcneho tkaniva. Jazvovatenie pľúc je nezvratné. U väčšiny prípadov tohto ochorenia príčinu nenájdeme. Vtedy to nazývame idiopatická pľúcna fibróza. Zmena pľúcneho tkaniva na jazvy spôsobuje znižovanie množstva pľúc a to vyvoláva postupné zhoršovanie dýchania.

Ako pľúcna fibróza vplýva na organizmus?

Normálne pľúca neobsahujú jazvy, a vtedy kyslík ľahko prechádza zo vzduchu cez pľúca do krvného riečiska. Toto umožňuje okysličenie krvi a normálnu funkciu orgánov celého tela. Pri pľúcnej fibróze pľúca strácajú svoju elasticitu, tuhnú pre jazvy. Toto tuhnutie sťažuje okysličovanie a množstvo kyslíka, ktoré sa cez pľúca dostane do krvi sa znižuje. Toto môže viesť až k potrebe kyslíkovej liečby u pacientov s fibrózou na zlepšenie dýchania.

Je pľúcna fibróza vážnym ochorením?

Jazvovatenie a fibrotizácia, ktorá sa vytvára pri pľúcnej fibróze je nezvratná a neopraviteľná. V súčasnosti neexistuje liek, ktorým by sa dala vyliečiť, ale našťastie je to veľmi zriedkavé ochorenie. Môže sa

vyskytovať v ktoromkoľvek veku, ale najčastejšia je medzi 50-70 r. u mužov. Vyskytuje sa bez rozdielu rasy, etnika alebo sociálneho postavenia.

Aké sú symptómy ochorenia?

Intenzita ochorenia je rôzna od prípadu k prípadu. U niektorých ochorenie prebieha veľmi rýchlo až do vážneho stavu. U iných má fibróza len mierne symptómy, ktoré sa až počas rokov postupne zhoršujú. Ale sú aj prípady, kedy sa veľmi mierny priebeh náhle zvrtné na vážne ochorenie. Prejavy pľúcnej fibrózy sú,

- ✓ dýchavica,
- ✓ suchý kašeľ,
- ✓ únava,
- ✓ nevysvetliteľné chudnutie,
- ✓ bolesti svalov a kĺbov.

Čo spôsobuje pľúcnu fibrózu?

Vo väčšine prípadov sa príčina pľúcnej fibrózy nenájde. Ale predpokladáme, že na vznik pľúcnej fibrózy majú vplyv,

- ✓ faktory prostredia, vrátane inhalácie oxidu kremičitého, azbestu a prachu z obilia,
- ✓ faktory životného prostredia, vrátane trusu vtákov a zvierat,
- ✓ radiácia,
- ✓ lieky ako napr. amiodaron, chemoterapeutiká, niektoré antibiotiká (nitrofurantoin, sulfasalazin),
- ✓ iné ochorenia ako napr. systémový lupus erytematosus, reumatoidná artritída, sarkoidóza a sklerodermia.

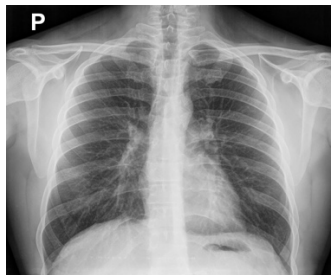
Aké sú rizikové faktory?

- ✓ vek medzi 50-70 r.,

- ✓ fajčenie: fibróza pľúc sa vyvíja častejšie u fajčiarov ako nefajčiarov,
- ✓ zamestnanie: určité povolania majú častejší výskyt fibrózy pľúc - napr. baníci, farmári alebo pracovníci na stavbách,
- ✓ liečba rakoviny pľúc: určité druhy chemoterapie a rádioterapie môžu byť príčinou pľúcnej fibrózy,
- ✓ genetické faktory – niektoré typy fibrózy pľúc sa vyskytujú v určitých rodinách.

Diagnostika pľúcnej fibrózy

- ✓ **RTG snímka hrudníka:** je často prvým vyšetrením, ktoré poukazuje na možnosť pľúcnej fibrózy,

- ✓ **CT hrudníka:** je veľmi presným vyšetrením, ktoré potvrdí prítomnosť fibrózy pľúc a ukáže rozsah a charakter zmien na pľúcach,
- ✓ **Funkčné vyšetrenie pľúc:** zhodnotí aktuálny stav dýchacích ciest, stupeň poruchy prestupu kyslíka do krvi a stupeň „stuhnutia“ pľúc
- ✓ **Astrup:** vyšetrenie krvných plynov, zhodnotí aktuálne okysličenie organizmu
- ✓ **Biopsia pľúc** - t.j. odber vzorky pľúc na vyšetrenie pod mikroskopom – buď bronchoskopicky alebo operačne
- ✓ **ECHO:** sonografia srdca ukazuje na vplyv stuhnutia pľúc na funkciu srdca

Liečba pľúcnej fibrózy

Liečba idiopatickej pľúcnej fibrózy prebieha v Centrách pľúcnej fibrózy, ktoré sa nachádzajú v každom kraji SR. V súčasnosti používame tieto liečivá,

- ✓ Nintedanib,
- ✓ Pirfenidone.

Na liečbu sekundárnej fibrózy pľúc – teda fibrózy pľúc pri inom známom ochorení ako je napr. reumatoidná artritída používame,

- ✓ Kortikosteroidy a azatioprim – tlmia reakciu imunitného systému a znižujú zápal
- ✓ N-acetylcysteín je antioxidant, ktorý používame ako prídavnú liečbu k vyššie uvedeným liečivám

Ostatná medikácia, ktorá môže zlepšiť symptómy,

- ✓ **Domáca kyslíková liečba (DDOT):** môže zlepšiť pocit dýchavice a nevykonnosti pri pľúcnej fibróze. Predpisujú Centrá pre pľúcnu fibrózu po realizovaní kyslíkového testu zvyčajne počas hospitalizácie v nemocnici

- ✓ **Pľúcna rehabilitácia:** je komplexný rehabilitačný program zameraný na zlepšenie sily dychových svalov a zníženie dýchavice

- ✓ **Transplantácia pľúc:** v ťažkých stavoch a pri rýchлом priebehu ochorenia sa zvažuje zaradenie pacienta do transplantačného programu

Život s pľúcnou fibrózou

Každý pacient s pľúcnou fibrózou môže byť v rôznom klinickom stave, s rôznymi symptómami a progresiou ochorenia. Niektorí pacienti sú dlho v pomerne dobrom stave, kedy je ich ochorenie v stabilnom stave bez symptómov. Je potrebné, aby pacient prestal fajčiť, dodržiaval liečebný režim a pravidelne rehabilitoval. Pri progresii ochorenia sa predpisuje domáca kyslíková liečba, prípadne sa zvažuje zaradenie do transplantačného programu.

Pre patientskú organizáciu ABC za zdravé dýchanie spracovala:
MUDr. Helena Horváthová

Obrázky použité v tejto informačnej brožúre poskytla spoločnosťou Chiesi Slovakia s.r.o.

Zdroj informácií: <https://foundation.chestnet.org/patient-education-resources/pulmonary-fibrosis/>